

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до проходження виробничої практики

*для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за спеціальністю 194 – Гідротехнічне будівництво, водна інженерія
та водні технології*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2021

Методичні рекомендації до проходження виробничої практики (для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 194 – Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. Т. С. Айрапетян. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 21 с.

Укладач канд. техн. наук, доц. Т. С. Айрапетян

Рецензент

І. М. Чуб, кандидат технічних наук, доцент кафедри водопостачання, водовідведення і очищення вод Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою водопостачання, водовідведення та очистки вод, протокол № 1 від 27.08.2020.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ.....	5
2 ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ.....	10
3 МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ.....	13
4 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З ПРАКТИКИ.....	14
5 ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.....	16
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	18
ДОДАТОК.....	19

ВСТУП

Виробнича практика здобувачів першого рівня Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для підготовки фахівців за спеціальністю 194 «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології» та набуття ними відповідних компетентностей.

Проведення виробничої практики студентів на 3 курсі організується на підприємствах, установах й організаціях, пов'язаних із проектуванням, будівництвом або експлуатацією водопровідно-каналізаційного господарства, у яких використовуються новітні методи організації виробництва, сучасні технології й встаткування. Виробнича практика забезпечує придбання студентами практичних навичок, необхідних для майбутньої експлуатаційної й проєктно-конструкторської діяльності за фахом.

3 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою проходження виробничої практики є:

- систематизація, закріплення та поглиблення теоретичних знань, здобутих в процесі вивчення професійно-орієнтованих навчальних дисциплін;
- формування у студентів професійних умінь і навичок щодо самостійного вирішення конкретних ситуацій та прийняття рішень під час професійної діяльності в реальних умовах;
- опанування сучасних прийомів, методів та знарядь праці в сфері сучасних інформаційних технологій у галузі водного господарства, проектування, будівництва та експлуатації водогосподарських споруд та систем;
- виховання у студентів потреби поповнювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Завдання, які вирішуються у ході проходження виробничої практики:

- формування у студента комплексу умінь і навичок, щодо вирішення типових завдань відповідно до посад, які може обіймати бакалавр за спеціальністю Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології, зокрема, в управліннях водопровідно-каналізаційного господарства населених пунктів, профільних проектних та комерційних установах;
- ознайомлення зі структурою управління водопровідно-каналізаційного господарства населеного пункту, установи чи організації, функціональними обов'язками посадових осіб, а також методами роботи спеціалістів різного рівня в процесі здійснення основних видів діяльності;
- вивчення досвіду роботи підприємства, обраного об'єктом практики, здобуття практичних навичок діяльності у галузі водного господарства, проектування, будівництва та експлуатації водогосподарських споруд та систем;

Проходження виробничої практики забезпечує формування у здобувачів вищої освіти **наступні результати навчання відповідно до ключових програмних компетентностей:**

– вміння професійно спілкуватись державною мовою; розробляти державною мовою документацію на системи та обладнання, технологічні регламенти; читати, розуміти та застосовувати технічну документацію українською мовою в професійній діяльності (РН 9);

– готовність будувати зв'язки та відносини з людьми, враховувати точку зору колег, розуміти інших людей, виражати довіру команді, визнавати свої помилки, уникати та запобігати конфліктам, стримувати особисті амбіції (РН 10);

– здатність встановлювати рівень відповідності власних індивідуально-психологічних особливостей умовам професійної діяльності (РН 11);

– здатність ефективно спілкуватися з питань інформації, ідей, проблем та рішень з інженерним співтовариством і суспільством загалом (РН 12);

– вміння використовувати способи і методи навчання, методи самоосвіти, основи наукової та дослідницької діяльності, методи пошуку, збору, аналізу та обробки інформації (РН 13);

– знання лексичних, граматичних, стилістичних особливостей іноземної лексики, термінології в галузі гідротехнічного будівництва, водної інженерії та водних технологій, граматичних структур для розуміння і продукування усно та письмово текстів у професійній сфері (РН 14);

– здатність використовувати творчий підхід, отримані теоретичні знання при вирішенні завдань застосовування заходів і засобів захисту працюючих для організації високопродуктивної безпечної і нешкідливої праці на конкретному об'єкті, робочому місці (РН15);

– вміння читати і виконувати креслення, вирішувати різноманітні інженерно-будівельні завдання методами нарисної геометрії, інженерної графіки і комп'ютерного моделювання (РН 20);

– здатність дослідити та визначити проблему впливу процесів, а також ідентифікувати обмеження, зокрема ті, що пов'язані з питаннями охорони природи, сталого розвитку, здоров'я і безпеки та оцінками ризиків (РН 21);

– здатність продемонструвати знання характеристик специфічних матеріалів, обладнання, процесів та продуктів, що використовують при будівництві та експлуатації об'єктів водної інженерії (РН 23);

– здатність продемонструвати розуміння вимог до інженерної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку систем і об'єктів водної інженерії та водних технологій (РН 24);

– здатність здійснювати пошук літератури, консультуватися і критично використовувати наукові бази даних та інші відповідні джерела інформації, здійснювати моделювання та аналіз з метою детального вивчення і дослідження інженерних питань (РН 30);

– здатність ефективно працювати в національному та міжнародному контексті, як особистість і як член команди, а також ефективно співпрацювати з інженерами та не інженерами (РН 35);

– здатність розпізнавати необхідність і самостійно навчатися протягом життя (РН 36);

– здатність відстежувати розвиток науки і техніки (РН 37).

Проходження виробничої практики здобувачами першого (бакалаврського) рівня має сприяти закріпленню наступних **результатів навчання:**

– вміння спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (РН 9.1);

– готовність до міжособистісного спілкування; комунікаційні навички, здатність до самокритики, навички роботи в команді (РН 10.1);

- поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень (ПРН 10.2);
- розуміти предметну область та зміст професійної діяльності (РН 11.1);
- застосовувати системний підхід до вирішення проблем (РН 12.1);
- використовувати інформаційні і комунікаційні технології (РН 12.2);
- застосовувати наукові і інженерні методи, а також комп'ютерне програмне забезпечення для вирішення типових та комплексних завдань (РН 13.1);
- знати особливості мови й стилю в практиці перекладу наукової і технічної літератури (РН 14.1);
- знати термінологію відповідної галузі знань, джерел поповнення лексики англійської мови (РН 14.2);
- уміти аналізувати англійськомовні джерела інформації (РН 14.3);
- використовувати лексичні, граматичні, стилістичні та структурні особливості іншомовної наукової літератури; термінологію в галузі гідротехнічного будівництва, водної інженерії та водних технологій, що є необхідними для адекватного вираження відповідних ідей та понять, а також для розуміння і продукування широкого спектру текстів у науковій сфері (усно та письмово) (РН 14.4);
- генерувати нові ідеї (креативність) (РН 15.1);
- приймати обґрунтовані рішення (РН 15.2);
- здійснювати безпечну діяльність, прагнути до збереження навколишнього середовища (РН 15.3);
- застосовувати отримані знання для виконання креслень (РН 20.1);
- вирішувати типові інженерні завдання відповідно до спеціалізації (РН 20.2);

- враховувати соціальні, екологічні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, і пожежної безпеки під час формування технічних рішень (РН 21.1);
- виявляти ефективність систем, компонентів і процесів будівництва та експлуатації об'єктів водокористування на основі використання аналітичних методів і методів моделювання (РН 21.2);
- усвідомлювати характеристики матеріалів, обладнання, процесів та продуктів, що використовуються при будівництві і експлуатації об'єктів водної інженерії (РН 23.1);
- поєднувати теорію і практику для вирішення інженерних завдань (РН 23.2);
- усвідомлювати вимоги до інженерної діяльності в сфері систем і об'єктів водної інженерії та водних технологій, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку (РН 24.1);
- застосовувати знання у практичних ситуаціях (РН 24.2);
- використовувати методи оцінки впливу господарської діяльності на навколишнє середовище (РН 24.3);
- робити огляд та пошук інформації в спеціалізованій літературі, використовуючи різноманітні ресурси: журнали, бази даних, Internet (РН 30.1);
- здійснювати абстрактне мислення, аналіз та синтез (РН 30.2);
- Працювати як індивідуально, так і в команді, здатність до співпраці (РН 35.1);
- оволодівати сучасними знанням, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання (РН 36.1);
- вивчати вітчизняний та закордонний досвід в області водопостачання й водовідведення, інноваційні технології (РН 37.1);

– застосовувати сучасні підходи до проектування, розробки, модернізації і експлуатації систем водопровідно-каналізаційного господарства (РН 37.1);

– застосовувати сучасні методи ведення будівельно-монтажних, а також передові технологій при проектуванні об'єктів водопровідно-каналізаційних систем і споруд (РН 37.2).

2 ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Тривалість і терміни виробничої практики визначаються робочою програмою, яка розробляється кафедрою водопостачання, водовідведення і очищення вод згідно з навчальним та робочими навчальними планами відповідно до стандарту вищої освіти.

Керівництво виробничою практикою студентів здійснюють одночасно представник університету – викладач кафедри від інституту та представник практики від організації, в якій студент проходить виробничу практику – керівна особа або досвідчений фахівець.

Базами практики для здобувачів спеціальності 194 «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології» можуть бути:

– виробничі управління міського водопровідно-каналізаційного господарства;

– регіональний офіс водних ресурсів у Харківській області;

– підприємства, організації та установи, будь-якої форми власності, що здійснюють роботи з проектування, будівництва та експлуатації водогосподарських об'єктів (гідромеліоративних систем, водосховищ, каналів, насосних станцій, систем водопостачання та водовідведення тощо);

– проектні, науково-дослідні інститути, організації, спеціалізовані фірми різних форм власності, науково-виробничі лабораторії.

За умови погодження з кафедрою базова організація може бути запропонована здобувачем вищої освіти.

З базами практики завчасно укладаються відповідні угоди на проходження практики (дод. А). З дозволу кафедри студенти можуть заздалегідь самостійно підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання.

Розподіл студентів по базах практики затверджується наказом по університету. Перед виїздом на практику студенти повинні детально ознайомитись з «Робочою програмою виробничої практики», пройти інструктаж щодо порядку проходження практики та інструктаж з охорони праці. Інструктаж з охорони праці фіксується у відповідному журналі.

Проходження практики студентами заочної форми навчання визначається навчальним планом та графіком навчального процесу. Передбачається застосування очно-заочного формату, який включає в себе: очне знайомство студента-практиканта з місцем проходження практики (базою практики), отримання практичних індивідуальних завдань для роботи в дистанційному режимі та їх виконання із застосуванням сучасних цифрових технологій, представлення виконаного індивідуального завдання для перевірки керівнику практики від організації.

Керівник практики від університету до початку практики:

- інформує студентів про зміст та порядок проходження виробничої бакалаврської практики;
- допомагає студентам скласти індивідуальну програму практики з урахуванням особливостей конкретної організації;
- рекомендує навчально-довідкову та спеціальну літературу для опрацювання та використання в ході виконання індивідуальної програми практики та підготовки звіту з практики;
- визначає графік обов'язкових консультацій зі студентами під час практики;
- інформує про порядок заповнення щоденника практики;
- повідомляє про систему звітності з практики, яка прийнята на кафедрі (письмовий звіт з наступним захистом його на семінарі);

Під час проведення виробничої практики керівник від університету:

- вирішує організаційні питання, що виникають у студентів у процесі проходження практики;
- надає консультативну допомогу щодо збору, накопичення, групування та узагальнення даних стосовно організації та підрозділу, в якому студент проходить практику;
- контролює стан виконання індивідуальної програми практики;
- інформує кафедру про хід практики та її проблемні моменти, подає свої пропозиції щодо доцільності використання даної бази практики та шляхи вдосконалення практики;
- проводить захист звітів з практики;
- подає завідувачу кафедри письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення її організації і проведення.

Керівник практики від базової організації:

- забезпечує необхідні умови для успішного виконання програми практики;
- проводить обов'язковий інструктаж з охорони праці (у тому числі вхідний і на робочому місці) та забезпечує студентам-практикантам умови безпечної роботи;
- організовує виробничі екскурсії, проведення консультацій, бесід, зустрічей з провідними фахівцями;
- забезпечує студентів необхідною документацією для збору даних згідно з програмою та консультує їх;
- здійснює контроль за дотриманням студентами правил внутрішнього розпорядку;
- контролює ведення студентами щоденників практики, збір необхідних матеріалів, а в кінці практики оцінює роботу, складає характеристику та відгук про проходження виробничої практики, який є складовою щоденника практики, підписує щоденники і звіти.

За результатами практики студенти зобов'язані:

- до завершення практики скласти звіт з практики і представити його для перевірки керівнику практики від організації та керівнику практики від кафедри;
- в останній день практики підписати щоденник практики і отримати відгук у керівника практики від організації;
- одразу після закінчення практики отримати відгук від керівника практики на кафедрі;
- своєчасно захистити звіт з практики.

3 МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Керівники виробничої практики проводять інструктаж зі здобувачами про порядок проходження практики, про охорону праці та безпеку, здійснюють контроль за забезпеченням умов праці.

Здобувачам надається календарний графік проходження практики, можливість користуватися необхідною літературою та документацією, створюються необхідні умови для засвоєння інноваційних технологій та сучасних методів організації праці.

Керівник практики від бази практики контролює введення щоденників практики, складає виробничі характеристики на здобувачів, в яких відображає данні щодо виконання програми практики, індивідуальних завдань, відношення до роботи, участі в освоєнні нових технологій та ін. Керівники практики допомагають в підборі матеріалів для індивідуального завдання та звіту.

Під час проходження виробничої практики здобувачі вищої освіти зобов'язані:

- до початку практики одержати на кафедрі від керівника практики щоденник, методичні матеріали, індивідуальне завдання та графік консультацій щодо оформлення всіх необхідних документів.

- у повному обсязі виконати індивідуальне завдання, яке передбачене програмою практики;
- вивчити і дотримуватись правил охорони праці та внутрішнього трудового розпорядку;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно оформити звіт та скласти залік з практики.
- своєчасно підготувати звіт та захистити його.

4 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З ПРАКТИКИ

Основним документом, що свідчить про виконання здобувачем вищої освіти програми виробничої практики є письмовий звіт.

Зміст звіту повинен розкривати знання та уміння здобувача, набуті ним у вирішенні питань, визначених метою та завданням практики.

Структура звіту повинна бути такою:

- **титульний аркуш**, на якому аркуші повинні бути позначені назва практики, прізвища студента та керівників практики від університету та бази практики;
- **зміст звіту;**
- **вступ;**
- **індивідуальне завдання здобувачем;**
- **опис занять та/або екскурсій під час проходження практики;**
- **висновки;**
- **список інформаційних джерел;**
- **додатки.**

У вступі вказуються данні місце проходження виробничої практики, які завдання були поставлені перед здобувачем.

Основна частина звіту поділяється на декілька частин: теоретичні данні, описи екскурсій чи робіт, індивідуальні завдання для виконання здобувачем.

Звіт повинен бути, підписаний керівником від підприємства; його підпис повинен бути завірений печаткою. До звіту додається щоденник.

Обсяг звіту – 15–20 сторінок тексту на листах формату А 4 (шрифт – Times New Roman, розмір – 14, інтервал – 1,5. Межі: верхня – 2 см, нижня – 2 см, ліва – 2 см, права – 1 см, абзац – 1,25). Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, ілюстрацій, таблиць, формул виконують арабськими цифрами. Звіт виконується українською мовою.

Ілюстрації, схеми, графіки, таблиці необхідно подавати в звіті після тексту, де вони згадані вперше на наступній сторінці. Ілюстрації позначають словом Рисунок 1.1 і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номеру розділу і порядкового номеру ілюстрацій, між якими ставиться крапка. Після номера йде назва ілюстрації.

Таблиці нумерують послідовно, за винятком тих, що розміщуються в додатках. Номер таблиці повинен складатися з номеру розділу і порядкового номера таблиці. В разі перенесення частини таблиці на наступну сторінку над перенесеною частиною пишуть слова «Продовження таблиці» і вказують номер таблиці. На всі таблиці повинні бути посилання в тексті, наприклад: табл. 1.1.

Всі додатки до звіту повинні позначатися літерами, мати заголовок, надрукований з великої літери по центру сторінки.

Виконаний звіт з виробничої практики скріплюють і надають на захист разом із заповненим щоденником практики. Звіт повинен відобразити повну характеристику індивідуальної роботи здобувача.

Звіт про проходження практики після подання на кафедру перевіряє керівник університету, який дає висновок та допуск його до захисту, про що робить записи у щоденнику.

5 ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Після закінчення практики, здобувачі вищої освіти надають звіт про виконання програми практики та індивідуального завдання.

Форма звітності здобувача за практику – це подання звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником бази практики.

Письмовий звіт разом з щоденником, подається на рецензування керівнику практики від університету. Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики звіт в друкованому вигляді подається на захист.

Звіт має містити відомості про виконання здобувача вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаних джерел. Оформлюється звіт за вимогами, які встановлюються стандартом для оформлення текстових документів.

Звіт захищається здобувачем вищої освіти у комісії у складі завідувача кафедри, керівника практики від університету. Комісія приймає диференційований залік у здобувачів, як правило, на базі практики в останні дні практики.

Здобувач, який не виконав програму практики без поважних причин, не допускається до наступної екзаменаційної сесії та відраховується з університету.

Виконання програми виробничої практики здійснюється за системою організації навчального процесу, яка передбачає оцінювання результатів проходження практик за шкалами університету, державною та ECTS.

Таблиця 1 – Структура практики і розподіл балів

Змістові модулі	Максимальна кількість балів
МОДУЛЬ (семестр)	100
Змістовий модуль 1	25
Змістовий модуль 2	35
Підсумковий контроль	40

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, диф. заліку	для заліку
90–100	відмінно	зараховано
82–89	добре	
74–81		
64–73	задовільно	
60–63		
35–59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Результати складання диференційованого заліку з виробничої практики заносяться до екзаменаційної відомості, проставляються в залікову книжку та в кафедральний журнал обліку успішності.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ДБН В.2.5-74:2013. Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування [Електронний ресурс]. – Чинний від 2014-01-01]. – Київ : Державний інститут «УкрНДІводоканалпроект», 2013. – 280 с. – Режим доступу : https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=54058, вільний.

2. ДБН В.2.5-75:2013: Каналізація. Проектування зовнішніх мереж та споруд. Основні положення проектування [Електронний ресурс]. – Чинний від 2014-01-01. – Київ : Державний інститут «УкрНДІводоканалпроект», 2013. – 128 с. – Режим доступу : https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=54057, вільний.

3. ДержСанПіН 2.2.4-171-10. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною [Електронний ресурс]. – Чинний від 2019-28-12. – Київ : Міністерство охорони здоров'я України. – 25 с.– Режим доступу : http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=27272, вільний.

4. Василенко О. А. Водовідведення та очистка стічних вод міста. Курсове і дипломне проектування. Приклади та розрахунки : навч. посібник / О. А. Василенко, С. М. Епоян, Г. М. Смірнова, І. В. Корінько, Л. О. Василенко, Т. С. Айрапетян. – Київ – Харків, КНУБА, ХНУБА, 2012. – 572 с.

5. Ковальчук В. А. Очистка стічних вод : навч. посібник / В. А. Ковальчук. – Рівне : ВАТ «Рівненська друкарня». – 2003. – 622 с.

6. Яковлев С. В. Водоотведение и очистка сточных вод : учебник для вузов / С. В. Яковлев, Ю. В. Воронов ; под общ. ред. Ю. В. Воронова. – 3-е изд., доп. и перераб. – М. : АСВ, 2004. – 704 с.

ДОДАТОК А

УГОДА № _____

на проведення практики студентів вищих навчальних закладів

місто Харків “ _____ ” _____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони Харківській національній університет міського господарства імені О.М. Бекетова

(повне найменування навчального закладу)

(далі - вищий навчальний заклад), в особі першого проректора Стадника Г. В.,

(посада, прізвище та ініціали)

що діє на підставі статуту,

(статут або доручення)

і, з другої сторони, _____

(назва підприємства, організації, установи)

(далі – база практики), в особі _____,

(посада, прізвище та ініціали)

що діє на підставі _____

(статут підприємства, розпорядження, доручення)

уклали між собою цю угоду на проведення практики студентів:

1. База практики зобов’язується:

1.1. Прийняти студентів на практику згідно з календарним планом:

Номер з/п	Шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності	Курс	Вид практики	Кількість студентів	Строки практики	
					початок	закінчення

1.2. Надіслати до вищого навчального закладу повідомлення встановленого зразка про прибуття на практику студента (ів).

1.3. Призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою.

1.4. Створити необхідні умови для використання студентами програм практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності.

1.5. Забезпечити студентам умови безпечної роботи на кожному робочому місці. Проводити обов’язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати студентів-практикантів безпечних методів праці. Забезпечити

специально, запобіжними засобами, лікувально-профілактичним обслуговуванням за нормами, встановленими для штатних працівників.

1.6. Надати студентам-практикантам і керівникам практики від навчального закладу можливість користуватись лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.

1.7. Забезпечити облік виходу на роботу студентів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти вищий навчальний заклад.

1.8. Після закінчення практики дати характеристику на кожного студента-практиканта, в котрій відобразити якості підготовленого ним звіту.

1.9. Додаткові умови _____

2. Вищий навчальний заклад зобов'язується:

2.1. За два місяці до початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список студентів, які направляються на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити додержання студентами трудової дисципліни і правил внутрішнього розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися з студентами під час проходження практики.

3. Відповідальність сторін за невиконання угоди.

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно з законодавством про працю України.

3.2. Всі суперечки, що виникають між сторонами за цією угодою, вирішуються у встановленому порядку.

3.3. Угода набуває сили після її підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

3.4. Угода складена у двох примірниках: по одному – базі практики і вищому навчальному закладу.

4. Місцезнаходження сторін.

Навчального закладу 61002, Харків, Маршала Бажанова, 17, тел. 707-31-06
факс (057)706-15-54

Бази практики _____

Вищий навчальний заклад:

База практики:

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

М.П. “_____” _____ 20__ року М.П. “_____” _____ 20__ року

Виробничо-практичне видання

Методичні рекомендації
до проходження виробничої практики
(для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за
спеціальністю 194 – Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні
технології)

Укладач **АЙРАПЕТЯН** Тамара Степанівна

Відповідальний за випуск *Г. І. Благодарна*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *Т. С. Айрапетян*

План 2021, поз. 561М.

Підп. до друку 09.11.2021. Формат 60 × 84/16.
Електронне видання. Ум. друк. арк. .

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.

Електронна адреса: office@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 5328 від 11.04.2017.